

Karawanenbote

Uprava Klagenfurt, Postfach 115 / Uredništvo v Klagenfurtu / Naročnina (se plača naprej) mesečno z dostavo na dom RM 1,— (vključno RM 0,20 za donosilce) / Odjavo naročbe tega lista za prihodnji mesec sprejme uprava samo pismeno in le do 25. tekočega meseca / Oglasi RM 0,06 za milimeter stolpec

Stev. 21.

Kraibur, 29. oktobra 1941.

1. leto

Pohod v kotlini Doneca

Sovjetski protinapadi so bili odbiti — Charkov osvojen — Napadi zoper britansko plovbo

Iz Führerjevega glavnega stana, 28. oktobra. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 27. oktobra naznanilo:

Napadalne operacije na vzhodu napredujejo še dalje vzlic neugodnim vremenskim prilikam.

V kotlini Doneca je bil po italijanskih četah obznan poskus s protinapadi zadržati naše prodiranje. Sovražnik je bil s težkimi krvavimi izgubami odbit in je pustil več sto ujetnikov v rokah naših zavladavnikov.

Pred britanskim vzhodnim obrežjem so bojna letala v pretečeni noči napadla sovražni konvoj med The Wash in izlivom Humbera. Potopila so neko tovorno ladjo z 8.000 brt. in tri nadaljnje velike trgovske ladje tako težko zadela, da se jih mora šteti med izgubljene. Nadaljnji napadi iz zraka so bili naperjeni proti pristaniškim napravam na vzhodnem in jugovzhodnem Angleškem.

Nemška bojna letala Stuka so v noči na 26. oktobra pred severno afriškim obrežjem s polnim bombnim zadetkom potopila neko večjo britansko vojno ladjo.

Sovražnik je v pretečeni noči vrigel bombe na različne kraje v severni Nemčiji. Civilno prebivalstvo je imelo predvsem v Hamburgu in Bremenju izgube na mrtvih in ranjenih. Devet britanskih bombnikov je bilo sestreljenih.

Major Oessa u, poveljnik lovskega zračnega brodivja, je dne 26. oktobra dosegel svojo 100. zmago v zraku.

Bombni zadetki v Kremlju

Iz Führerjevega glavnega stana, 28. X. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 26. oktobra naznanilo:

Zasedba ozemlja pri Donecu napreduje. Tudi na drugih odsekih vzhodne fronte se nadaljujejo napadalne operacije.

Močne skupine zračnega brodivja so naperile težke udarce proti nabranim četam, utrdbam in kolonam sovražnika med Donecom in Donom na boljše okrog Moskve in vzhodno od Volhova. Visoko na severu so bojna letala razdejala delne proge murmanske železnice in taborišča v barakah na Fischerinsel. Pri nočnih napadih na Moskvo so bili doseženi bombni zadetki v Kremlju.

V morskem okolišču okrog Angleške je Luftwaffe v zadnji noči uničila tri trgovske ladje s skupno 12.000 brt. Druga bojna letala so napadla luke na zapadnem, južnem in jugovzhodnem obrežju otoka.

V severni Afriki so nemška bojna letala z dobrim učinkom bombardirala vojaške naprave okrog Tobruka.

Bojnih dejanj sovražnika nad ozemljem Reicha ni bilo.

Charkov v naših rokah

Iz Führerjevega glavnega stana, 28. X. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 25. oktobra naznanilo:

Dne 24. oktobra smo zavzeli Charkov. Eno najvažnejših obrambnih in gospodarskih centrov sovjetske unije je tako v nemških rokah. Istega dne so se nemške čete polastile tudi prometnega križišča Belgorod, 75 km severovzhodno od Charkova.

Nočni napadi bojnih letal so bili naperjeni proti vojaškim in vojaškosposodarskim napravam v Moskvi.

V boju zoper britansko oskrbovalno plovbo je Luftwaffe pred angleškim obrežjem iz zavarovanih konvojev potopila tri sovražne trgovske ladje s skupno 12.000 brt. Vrh tega je bila z bombnim zadetkom uničena neka ladja z 4.000 brt., ki je plula posamič.

Pred severnoafriškim obrežjem so

nemška bojna letala severno od Gambuta z zadetki zažgala neko trgovsko ladjo.

Britanski bombniki so v zadnji noči na nekaterih krajih severne in zapadne Nemčije odvrgele razstrelilne in zažigalne bombe, ki so povročile male škode v stanovanjskih četrtih. Šest sovražnih letal je bilo uničenih.

Hauptmann Gollob je dosegel dne 20. oktobra svojo 80., major Lütow pa svojo 101. zmago v zraku.

Uspeli modre divizije

Iz Führerjevega glavnega stana, 28. X. Vrhovno poveljstvo oborožene sile je dne 24. oktobra naznanilo:

Na vzhodu napredujejo dalje napadi in akcija preganjanja. Pri odvratanju sovjetskega protinapada na severnem delu vzhodne fronte je španska »Modra divizija« pri zadnjem sovražniku težke izgube in privedla več sto ujetnikov.

Luftwaffe je v morskem okolišču pri Krimu potopila nek sovjetski parnik s 6.000 brt. in na Moskvo odvrгла razstrelilne in zažigalne bombe.

V severni Afriki so nemški lovci sestrelili tri britanska letala.

Sovražnik je v pretečeni noči vrigel bombe na razne kraje severnonemškega morskoga okrežja, med drugim na Hamburg in Berlin. Civilno prebivalstvo je imelo majhne izgube. Škode so neznatne. En britanski bombnik je bil zbit.

USA prezentira nove menice

Oporišča hoče imeti tudi po vojni

Stockholm, 28. okt. Vlada v Washingtonu je angleški vladi poslala nove predloge, ki gredo za tem, da dobijo Zedinjene države pravico do uporabe vseh vojaških, mornariških in zračnih oporišč, ki bi bila z ozirom na obrambo Zedinjenih držav zaželeni. Ta zahteva Zedinjenih držav vsebuje pomemben odstavek, da pristoji Zedinjenim državam pravica do uporabe britanskih opo-

Secret Service je umorila Aleksandra

Budimpešt, 28. oktobra. Budimpeštanski list »Pesti Ujsag« objavlja članek o svoječasnem umoru jugoslovanskega kralja Aleksandra, v katerem se zatrjuje, da je angleška tajna služba zasnovala ta zločin. Pisec članka hoče vedeti, da je bil

Mesta, ki nas zanimajo

Sneg na vzhodu

Na nekem provizornem letališču se pred startom osnažijo nosilne plovke zasneženih letal. (PK.-Aufnahme: Kriegsberichter Jütte, HH., Zander Multiplex-K.)

rišč ne le za dobo vojne, ampak tudi po vojni. Zedinjene države ne imenujejo nobenih določenih oporišč, ampak dajo prednost na splošno redigiranemu dogovoru, ki bi ji naj omogočal poljubno pravico razpolaganja ustrezno potrebam USA.

Grof Ciano pri Führerju

Iz Führerjevega glavnega stana, 28. X. Führer je sprejel v svojem glavnem stanu kravljevskega italijanskega zunanjega ministra, grofa Ciana, h konferenci, ki je potekala v duhu tradicionalnega prijateljstva in že izkazanega sotorstva med obema narodoma. Razgovora se je udeležil tudi državni minister za zunanje posle v. Ribbentrop; na njegovo vabilo ostane grof Ciano več dni na obisku v Nemčiji.

Titulescu, ki je bil takrat rumunski poslanik v Londonu, že prej vedel o tem atentatu, ker je svaril Barthou-a. Vednost o tem si je pridobil, ker je bil sam v službi Secret Service, po londonski centrali angleške tajne službe.

Angleška tajna služba je macedonskega puntarja Petra Kalemene in njegovega pajdaša Mira Krej, ki je bil dokazano šofer angleškega poslanika v Belgradu, vzela v svojo službo. Ta dva morilca kralja sta mogla na podlagi priporočilnega pisma na britanskega poslanika v Parizu neovirano vse potrebno pripraviti. Angleška tajna služba je v to svrhu angažirala vse svoje vazale. Češki konzul v Zagrebu na pr. je kraljevemu morilecu izstavil potni list.

Smoter kraljevega umora je šel za tem, da se otruje atmosfera na Balkanu. Kakor znano so poskušali Angleži potegniti v ta konflikt tudi Madjare. Le energičnemu nastopu Nemčije in Italije je šla zahvala, da je takrat zločin ostal brez velikih političnih posledic.

Na vzhodu. Državni minister za zunanje posle v. Ribbentrop je v četrtek sprejel v Nemčiji nahajajočega francoskega poslanika de Brion.

New York. JNS javlja iz Reykjavika, da je islandska vlada nenadoma odstopila. Kot vzrok navajajo notranje nesoglasje.

Poslani so v puščavo

Dr. O. S. Krainburg, 28. oktobra.

Tišina je sedaj nastala okrog sovjetskih generalov, ki naj bi po Stalinovi volji in upanju angleško-amerikanskega tiska v diru podrl in vrgli Evropo na tla in posurovale milijonske mase rdečih armad vodili v osrčje Evrope. Stalin je odpoklical čudodelne geneale velikanske fronte, maršala Vorosilova, ki je poveljeval severnemu krilu, maršala Budjenija, konjeniškega stražmeštra iz carske dobe, ki je imel vrhovno poveljstvo nad armadami, razvrščenimi v Ukrajini, in maršala Timošenkina, vrhovnega poveljnika na srednji fronti. Budjenija so vtaknili v zloglasno ječo Lubjanko v Moskvi, ki je po vsem svetu znana kot pek el CP in v kateri so bili tisoči ljudi izpostavljeni mučenju sadiščnih morilcev, dokler se niso udali v vse priznali, kaj se je od njih želelo. Da se iz te ječe ni moglo pobeigniti, je pokazala kratka, toda na grozovitostih nepopisno bogata zgodovina UdSSR.

Kje se trenutno nahajata Timošenko in Vorosilov, se z gotovostjo ne da dognati. Vprašaje je, ali sta ona dva (in Budjeni) sploh še živa, kajti Stalin nima navade, da bi se pri ljudeh, ki mu ne-ugajajo več, kaj dolgo obotavljal. Baje so ta dva, kojih storitve so štiri mesece napolnjevale prve strani židovsko-plutokratskih in sovjetskih poročevalnih organov in ki so jih kot vse druge presegajoče stratege vojne na vzhodu povelečavala radioporočila teh dežel, poslali v zaledju sovjetske unije, da tam ustvarijo nove armade. Kakšna je ta uporaba v resnici, je že dovolj znano. Čudno je le, da so iz Stalinovega vojaškega trozvezdja, katerega slava je tako bleščeče žarela, dva moža ravno v sedanji najbolj grenki uri sovjetske unije odpoklicali od najvažnejšega in edino odločilnega mesta, od fronte, in ju poslali za drugačno uporabo v notranjost dežele.

Novi mož, ki naj dela čudeže, je general Sukov, ki je bil doslej vođa moskovske obrambe. General Sukov, novi vrhovni poveljnik srednjega frontnega odseka, ki mu je tudi za naprej podrejena obramba Moskve, je pričel svojo vojaško kariero leta 1915. v carski armadi, v kateri je še napredoval za častnika. Ko je izbruhnila rdeča revolucija, je napravil njej ustrezni preokret. V sovjetski armadi je hitro napredoval. Imajo ga, kakor javlja angleška poročevalska služba, za enega najspodobnejših poveljnikov sovjetske armade. General Sukov je bil v mesecu februarju postavljen za

ščeta generalnega štaba. Kakor poroča londonska poročevalska služba nadalje, ima velike izkušnje ne le v premikalni vojni korenjenosti, ampak tudi v bitki tankov, od katerih je eno vodil proti japonskim četam na skrajnem Mongolskem. Da je tukaj naša vojska, ki se pripravljala končalo za sovjetske s porazom, to nam londonska poročevalska služba sramežljivo zamolči.

General Sukova so v Londonu sprejeli z lovorikami, ki jih na Temzi običajno predumjijo, in ga hrupno pozdravili. Nič več Timošenko, nič več Vorošilov in tudi ne Budjani niso genialni vojskovodje, na njih mesto je nenadoma stopil general Sukov, o katerem doslej v boju na vzhodu ni bilo ničesar slišati: on je vse nadkriljujoči ženij, njega slavijo že danes kot moža, ki bo izpolnil vroče želje in končno vendar porazil osvojevalne nemške čete.

V Londonu torej svirajo še vedno isto godbo kakor ob začetku boja proti UdSSR. Po vsaj priliki pa jim ta hvalisanja ne grejo iz resničnega, stvarno utemeljenega prepričanja, temveč iz upanja obupajočega, ki si ne ve več pomagati in pred katerega se ogromna nevarnost, ki je bila doslej v veliki daljavi, iznenada premika in otipljivo bližina; kajti tudi zadnjemu Angležu je moralo postati jasno, da je po odločitvi na vzhodu vsa nemška oborožena sila sedaj sproščena za boj proti glavnemu sovražniku. Iz želje se je tudi tukaj, kakor že često v tej vojni, porodila misel, iz želje namreč, da bi Nemci na vzhodu izkravali, Angleži pa udobno izostali v svoji letini. Da se ta želja ne bo izpolnila, da bo tudi general Sukov kakor sedaj v puščavo poslana rdeča maršala, deležen poraza za porazom, za to jamči nemški vojak pod vodstvom Adolfa Hitlerja.

Inozemci na nemških vseučiliščih

Nemške visoke šole so imele vedno veliko privlačno silo na tuje študente. Vojne razmere seveda otežkočujejo inozemcem poset nemških univerz. Kljub temu je znašalo število študentov - tujecev, ki so v prvem četrtletju letošnjega leta študirali na nemških visokih šolah, 4638. Med temi je bilo 174 pripadnikov nemških manjšin v tujini, 3494 pa drugorodcev in sicer 3118 moških ter 346 žensk. Vsi ti študenti so predstavljali 56 raznih držav, 300 pa jih je imelo tako zvane Nansenove potne liste.

Najštevilnejša je bila skupina bolgarskih študentov, ki je štela 1375 pripadnikov. Na drugem mestu so bili Turki s 197 pripadniki, na tretjem Slovaki s 181, na četrtem Norvežani s 160 pripadniki. Med 400 študenti, ki niso imeli nobenega državljanstva, je bilo 285 Ukrajincev, 77 Rusov, 5 Litevcev itd.

Največ slušateljstev iz inozemstva je imel Berlin (802). Po precejšnjem presledku sledi München, nato Wien, Prag, i. dr.

Grad Dürande

Pripovedka Jos. v. Eichendorffa 10

Presenečeni grof se je molče oziral okoli, šele zdaj je opazil, kako so v vetru klompnila potrta okna; iz ene celice je gledal konj v zelenje, koze zakupnika so se pasle pod podrtimi križi cerkvišča, nihče si jih ni upal prepoditi; vmes se je cemeril nek otrok v samostanu, kakor da se pritožuje, da je rojeno v taki dobi.

Na vasi je bilo pa kakor pometeno, kmetje so plašno kukali pri oknih ven, grofa so imeli za kakšnega gospoda od naroda. Ko so ga pa nekateri polagoma prepoznali, je naenkrat vse drvelo ven in ga lačno, razcapano obstopilo in prosjalo. Moj Bog, moj Bog, je pomislil, kako postane na svetu vse puščavo! — Ves denar, ki ga je imel s seboj, je vrgel med gručo, nato pa izpodbodel konja in se obrnil proti domu.

Bila je že trda noč, ko je dospel v Dürande. Osupnjen je tedaj v gradu zapazil nenaraven šunder, luči so begale od okna do okna in nekaj glasov je krožilo po temnem vrtu, kakor da bi koga iskali. Naglo je razjahal in se podvival v hišo. Toda že na stopnicah mu je komorni strežaj brez sapa prihitel nasproti z zapečatenim pismom v roki: spodaj da so možje, ki so ga oddali in ki uporno zahtevajo odgovor. Nek lovec je pristopil iz vrta in boječe vprašal grofa, da li ni zunaj srečal vrtnarskega učenca; dečko da ga je povsod iskal, toda grof naj se ga čuva, ker so ga videli v mraku sumljivega, s svežnjem pod laktmi, v pogovoru z vsakojako sodrgo, sedaj pa je celo brez sledu izginil.

Ko je grof dospel v zgornjo, razsvetljeno obodo, je razprel pismo in čital v slabi, za obdelim črnim in s trudom podpisani pisavi: »V imenu Božjem zaukazujem s

PK. filmski poročevalec pripoveduje . . .

Vojna doživetja iz odgornje in odspodnje perspektivi

V vrsti ki so dobavljali za neko zadnjo tedensko revijo frontne posnetke, se pojavlja tudi ime nekega mladega podčastnika. Na vojaški sukni nosi železni križ. »Ako hočete z njim govoriti...«, Vam povejo v prostorih tedenske revije, »samo izvolite... Ravnokar je tukaj v Berlinu na dopustu. Gotovo Vam bo mogel bolj živo nego mi podati sliko o vsakodnevnem delu filmskega poročevalca tam zunaj na fronti.«

Mlad, svež, žareč, rjavo zagorel, elastičen in gibčen mi stoji potem rezki podčastnik nasproti. Od včeraj je sicer napredoval za Sonderführerja. Pozna se mu, s kakšno vdanostjo, rekli bi celo zagriženostjo, izpolnjuje svojo nalogo pri kameri in ročici. Ko pa ga potem naprosim, naj mi pripoveduje o svojih doživetjih tam zunaj in kaj ga je posebej ganilo, takrat se zdi, kakor da so mu usta zaprta.

»Kaj naj Vam vendar povem. Moje življenje je življenje vseh PK. filmskih poročevalcev. Tisočkrat se nam prikazuje obraz vojne z vedno novimi potezami. Vedno se odpirajo novi vidiki: Iz odgornje in iz odspodnje perspektive skušamo ujeti to, kar bi domovini lahko dalo žive vtise o sapa zapirajočih frontnih doživljajih, o pokrajinah in ljudeh preko meje. Doživetje se vrsti za doživetjem, veličina dogajanja za veličino dogajanja... In vendar... Prav imate... Posamični, za zunanje morda popolnoma nevažni momenti se nam iznenada pojavljajo zopet kakor hipni posnetki...«

V boju s sovražnimi lovci

Bilo je po vojnem pohodu na Francosko. Sredi tega je bil stal, se bil bojeval in vrtil ročico. Takrat je bil dodeljen zračni vojski. »Kaj pa hoče ta od pehote pri nas?!« Tako nekako se je razbralo iz pogledov tovaršev, ko se je pojavil pri oddelkih in stopnicah zračnega bojnega brodivja. Vsekako: stik s tem »suknom« je bil hitro dosežen. In ko je bil potem nekega dne prvokrat uvrščen pri nekem napadu na London, so se bili takrat letalci že davno sprijateljili z možem »od filma«, s kamero, kablom in omarico z akumulatorji. »Le ne dotikaj se vzvoda s kablom. To so namreč vrata v zlato prostost...«, mu je svareče brnelo nasproti.

Krasni veleposnetki so se posrečili prej, nego so dospeli na kanalsko obsežje... Potem se je takljal napad proti Londonu. Sovražni letalci so drveli k napsadu. In mladi filmski poročevalec? Kaj so bile njemu, povrh še novincu, nevarnostne prilike? Samo slike, hipni posnetki, ki jih je v svoji »omari« imel prinesel domov, so njega imele v oblasti. Spodaj v talni kopanji je vzgrajena

tem, da mora grof Hipolit Dürande na pergamentu zapečatenem z grofovskim grbom priznati Gabrielo Dubois, edino hčerko pokojnega logarja na grajskem hribu, kot svojo zakonito nevesto in jo vzeti za bodočo soprogo. Ta zaobljuba se mora oddati danes do enajste ure ponoči v lovski hiši. Strel iz grajskega okna pa pomeni: Ne. — Renald.

»Koliko je na uri,« je vprašal grof. — »Kmalu bo polnoč,« so odgovorili nekateri, češ da so ga tako dolgo zaman iskali po gozdu in na vrtu. — »Kdo izmed vas je Renald, od kod je prihajal,« je vprašal znova. Vsi so molčali. Tedaj je zalučal pismo na mizo. »Ta besnež!« je dejal in ukazal da za vsak primer potegnejo vzdigni most kvišku, potem je naglo odprl okno in kot odgovor iz pištole ustrelil v zrak. Divje je takrat odjeknilo po tihni noči, vpitje in vzklikanje ter posamezni puškinji strelji so se razlegali do najoddaljenejšega brezdna, in ko se je grof obrnil, je videl v dvoranah v krogu okrog sebe same zbegane obraze brez glasu.

Oštel jih je za zajčje lovce, ki jih izpreletava groza pred volkovi. »Zadosti dolgo ste se v gozdu igrali vojake,« je dejal, sedaj se je lov zasulnil, divjačina smo sedaj mi in mi moramo skozi. Prava reč! Odrinili so zapaheni norišnici več, besneča vidovica se širi po deželi in Renald jim zagode. Ničesar nisem storil proti ljudem, izkazoval sem jim samo dobroto, ako hočejo še kaj boljšega, naj to pošteno zahtevajo in rad jim bom dal, toda z nasiljem si ne dam vzeti niti pedi moje stare zemlje; kljubovalnost proti trmi!«

Tako jih je naganjal na dvorišču, sam je pa pomagal zadelavati vrata, line in okna. Rožljaje so od vseh strani privlekli orožje, njegov vesel pogum je vse poživil. Na dvorišču so zanetili velik ogenj, lovci so se uta-

kamera, da posname močne bombne udarce, druga je privita zadaj. Krovni strelec in pilot mu dasta pomožni položaj. In že drži tretkamero v rokah... Srečo ima, vse mu izteče po želji. Krasni so posnetki, ki predstavljajo napadajoče lovce... In naenkrat ne da bi se zavedal, vzkligne od samega poklicnega veselja za sebe: »Divno, divno imam vse tu notri...« Po mikrofONU sliši to vsa posadka. Bučen smeh vzlic resnosti situacije. In v kazinu so še dolgo govorili o blaznosmelem možu, ki mu je bil na ustih navdušeni »Divno«, takrat ko je imela posadka ravno vse polno opravka, da se ubrani sovražnih lovcev.

Vislice na vrhu zvonika

»Za to 100. tedensko revijo je moralo naše četveročlansko krdelec dobaviti poročila s slikami o kulturni bedi sovjetske unije. Sestrane žalostne postave, ki so po dva ali trije spale na nagnusnih posteljah ali deskah, so bile na dnevnem redu. Najbolj nor dogodek pa smo doživeli v nekem malem, zamazanem kraju. Tam so za splošno ljudsko zabavo obesili na vrh zvonika vislice, raz katerih se je lahko vsakdo v lastno ali drugih zabavo — spustil s padalom v globino... Hipni posnetek, ki ga bo tedenska revija gotovo prinesla v eni bodočih številkih...«

Tudi boj v Jugoslaviji se je udeležil ta mladi filmski poročevalec. Kot prvi je na velikonočni ponedeljek s poveljnikom divizije priletel v Belgrad. Visoko na severu je bil potem v Belgiji. »Saj res, ravnokar se domislim sledečega. Nalog se je glasil: Boj oklopnice. Lepo in dobro. Toda kako do tega priti? Kot peti ali šesti mož v vozu nisem imel nobene prilike, da bi v redu opravil posnetke. Morda skozi razporek? Tudi nemogoče. Torej gor na vrh oklopnega voza, tako mi je bliskoma šinilo skozi glavo. Tako sem tudi storil... Ko je pa potem nenadoma prišlo do bitke in so se line voza previdno zaprle, mi je bilo v prvem trenutku zgoraj popolnoma samemu na širni »livadi« vendar nekako medlo pri srcu. Toda samo za hip! Potem sem kljub vsem nevarnostim obračal in navijal...«

V Jugoslaviji sem se enkrat skrtil za nekim grmom, da sem lahko posnel napad pehote. Ko tako gledam skozi moj objektiv in sledim ljudem, takrat... kaj je vendar to? mi nekaj vedno bliže in bliže škropi. In v histrostri sekunde se zavem, da so to snopi strojnice, Kamero hitro vreči stran, skočiti čez obronek, je bilo na mah storjeno... in že je bil snop tu... Moja kamera je pa mirno v pesku naprej brnela; znamenje vda-

nosti v tem resnem momentu, ki me je naravnost ganila...«

Niso vsi filmski poročevalci od filma. Mnogo jih je sicer med njimi, ki se v civilnem življenju udeležujejo kot možje ali asistentje kamere, vendar spadajo v tabor PK. filmskih poročevalcev tudi ozkofilmski amaterji in fotografi, ki se v tečajih primerno izučijo. Najsi so od te ali one »fakultete«, eno je vsem skupno: Neugnana volja, da omogočijo domovini živo udeležbo na dogodkih in da s filmskim trakom čim najtesneje povežejo fronto in domovino. Marsikateri izmed njih je to svoje vroče stremljenje moral poplačati z junaško smrtjo. Opominjajoč naznanja to marsikatera gomila v tuji zemlji.

Moskva naj se požene v zrak

Helsinki, 28. oktobra. Neka oficialna objava v Moskvi zaostalih bolševičkih oblasti pravi, da se mora glavno mesto sovjetske unije prej, nego se jo prepusti sovražniku, pognati v zrak. »Čeprav nemške čete tudi zavojujejo ozemlje Moskve, vendar mesta Moskve samega ne bodo dobili v posest,« tako se čita dobesedno v nekem odliču, ki ga od Moskve ven razširjajo v vsa mesta sovjetske unije.

V ostalem je pri prebivalstvu, ki je še ostalo v Moskvi, napetost do skrajnosti narasla. Sumljivo se že množijo simptomi za to, da so že blizu meje znosnosti. Veliko število oseb je baje že bilo ustreljenih zaradi razširjanja neugodnih poročil. Ravno tako se pri bojujočih se četah množijo pobeži. Nezadovoljnost je prodrla tudi že v vrste komunistične stranke. V uvodnem članku »Pravde« se izjavlja, da so izgube armade zelo velike. Za pomirjenje se pa potem pristavlja, da so izgube sovražnika še večje obsega. Delavstvo mora napeti vse sile, da poveč proizvodno orožja, na katero je sedaj usmerjena vsa sovjetska unija.

Sovjetski radio naznanja, da je moskovski vojaški tribunal odredil razne smrtne kazni z ustreljenjem in da je v teku postopek še zoper številne prebivalce glavnega mesta.

»Razvoj bitke za Moskvo postaja za sovjetske vedno bolj opasen,« poroča iz bolševičkega glavnega mesta »Exchange Telegraph«. »Gosta megla obdaja mesto, temperatura je padla pod ničlo. Utrujenost sovjetskih čet je že celo velik in pogoji za boj postajajo vedno neugodnejši. Sovjetom je vedno težavneje zadržavati nemške sunke.«

Helsinki. Celokupno civilno prebivalstvo obeh važnih sovjetskih pristanišč Arhangel'sk in Onega je evakuirano in poslano v notranjost sovjetske unije.

Hauptschriftleiter: Dr. Otto Scheid.

borili okrog njega in zlivali krogle v rdečih odsvitih, ki so veselo begali po tihih zidovih — in niso opazili, da so nad njimi po nenadni svetlobi splašeni gavrani ječeje obkroževali stare stolpe. — Zda se se je zaslišalo močno kričanje nekega lovca, kateri je prinesel klobuk in jopič vrtnarskega učenca, ki jih je na svoje začudenje pri iskanju orožja našel v kotu neke samotne sobe. Nekateri so dejali, da je dečko od strahu skočil iz kože, drugi so se priduševali, da je prihuljenec in izdajalec, medtem ko je stari grajski čuvaj Nikolaj s premetenim smehljajem svojemu sosedu na skrivnem nekaj pošepetal na uho. Grof je to zapazil. »Zakaj se smeješ?« se je zadržal na starca; grozna slutnja mu je hipoma prešinila dušo. Vsi so v zadregi zrli na tla. Tu je prestrašenega grajskega čuvaja naglo popadel za laket in ga vedel s seboj stran v odročen del dvorišča, kamor so segali samo negotovi pribleski ognja. Slišati je bilo od tam, kako sta oba dolgo časa živahno drug z drugim besedovala, grof je nekajkrat z močnim korakom stopal ob temnem grojskem krilu gor in dol in se vedno znova z vprašanji in v dvomih vračal k starcu. Videlo se ju je nato stopiti v odprti hlev, grof sam je pomagal osedlati najhitrejšega tekača in takoj nato je Nikolaj dirjal, da se letele iskre, počez po grajskem dvorišču ven skozi vrata v noč. »Požuri se,« je zaklical grof še za njim, povprašuj, išči do konca sveta!«

Nato je zmeden naglo zopet stopil k drugim, dva najzanesljivejša sta morala oborožena takoj zopet dol v vas, da poiščeta zunaj Renalda; kdor bi ga prvi zagledal, naj bi mu povedal: on, grof, mu hoče dati zalosčenega kakor kakšnemu plemiču in se z njim bitti, mož proti možu — več ta ošabnej ne more ahtevati.

Posli so začudeno strmeli vanj, on je pa bil med tem postavil krepkega lovca na

zobčasti nadzidek, raz katerega je bil najširji razgled po pokrajini. »Kaj vidiš,« ga je vprašal, medtem ko je sam nabijal pištole. Lovec je odgovoril, da je noč pretemna, da ne more ničesar razločevati, da sliši samo posamezne glasove in težke stopinje, kakor da bi neslišno v noči prihajalo veliko ljudi, potem pa da je zopet vse tiho. »Tukaj zgoraj je zabavno,« je dejal, »kakor veterinca v vetru — toda kaj je to?«

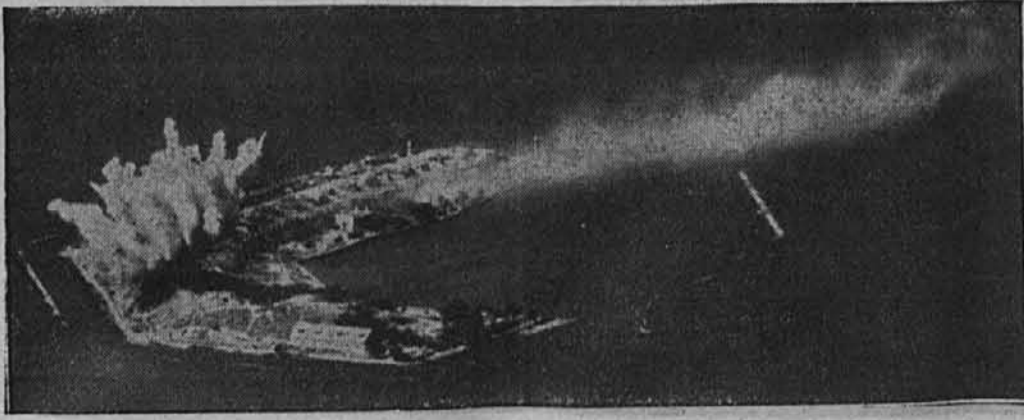
»Kdo prihaja?« je poskočil grof.

»Bela postava kakor ženska,« je odgovoril lovec, »leti tja tik za grajskim zidom.« — »Že je naglo pomeril s puško. Toda grof je, leteč po lestvi kvišku, bil že sam zgoraj in s silo iztrgal merečemu puško iz rok. Lovec ga je osupel pogledal. »Ničesar ne morem več videti,« je potem dejal nekoliko nevoljno in se zopet vlegel na zid ter gledajoč ven preko roba pristavil: »Zares, tam na vogalu vrta je še eno okno odprto, veter klopota z oboknicami, tam noter je smuknilo.«

Najbliže stoječi na dvorišču so ravno hoteli podvizati se na označeno mesto, ko je naenkrat, kakor jesensko listje v viharju, od tam preko dvorišča privršelo več služabnikov; puntarji so baje v pribočnem krilu razdejali vrata, drugi so govorili, da jih je rdečeglavi logar s pomočjo vetriha skrivaj privedel skozi klet. Že so slišali na hodnikih in stopnicah doneče korake in tuje, osorne glasove tu in tam, včasih je skoz okno mimogrečo zableščala kakšna baklja. — »Halo, zdaj velja, gostje prihajajo, zagodite k ženitovanjskemu plesu!« je zaklical grof in se zgrozil zaradi svoje sicer nikdar ne občutene krvoželjnosti. Še je bil zgubljen le majhen del grada; hitro je razvrtil svoje malo krdelec, trdno odločen, da se raje pokoplje pod ruševinami svojega gradu, kakor da pade v te surove roke.

(Dalje prihodnjič)

Slike svetovnih dogodkov

Neka trdnjava na otoku v toči bomb naših Stuka

Polni zadetek pri drugem strmem poletu iz višine. Nad postajankami topništva se dvigajo mogočni žvepleno rumeni dimni stebri. Kakor je ugotovil pozneje opazovalec, so se pogreznili temelji topov tako, da so cevi obrnjene navzdol in so počili celo težki oklopni ščiti

(PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Grosse, PBZ., Zander Multiplex-K.)

Velike zmage — bogat plen!

Težki metalci granat, ki so bili vsled nagle obkolitve sovjetom iztrgani še prej, nego so jih mogli uporabiti proti nemškim četam. Sedaj stojijo v nabiralnem skladišču plena v Roslawl in čakajo, da se jih koristno uporabi

(PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Rompel, HH., Zander Multiplex-K.)

Maršal Vorošilov Maršal Budjani Maršal Timošenko

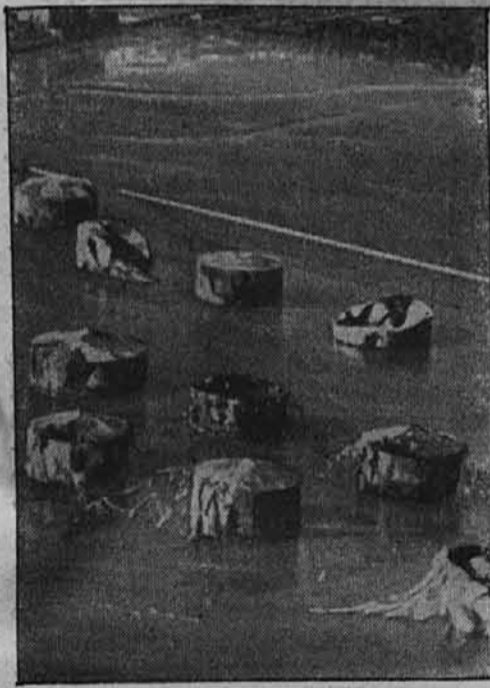
Kot genialne vojskovodje so jih kovali v zvezde, sedaj so pa od Stalina označeni za krivdonosce in poslani v puščavo

(Atlantic, Zander-Multiplex-K.)

Evakuirano sovjetsko prebivalstvo zopet v svoji domovini. Za časa trdih bojev je civilno prebivalstvo pobegnilo v okoliške gozdove in se sedaj zopet vrača, ko so Finci zopet osvobodili njihovo mesto.

(Associated Press, Zander Multiplex-K.)

Kakor pločevinaste škatle

so po nemških in rumunskih letalskih bombah raztrgani sovjetski tanki z oljem in bencinom v Odesi.

(PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Schubert, HH., Zander-Multiplex-K.)

Pionirji iščejo mine

na neki podminirani cesti, po kateri napreduje napad.

(PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Knobloch, HH., Zander-Multiplex-K.)

Hauptfeldwebel skrbi za svoje ljudi

V okolici Bardije je ustrelil nekaj gazel, ki dajo dobrodošlo izpremembo na jedilnem listu.

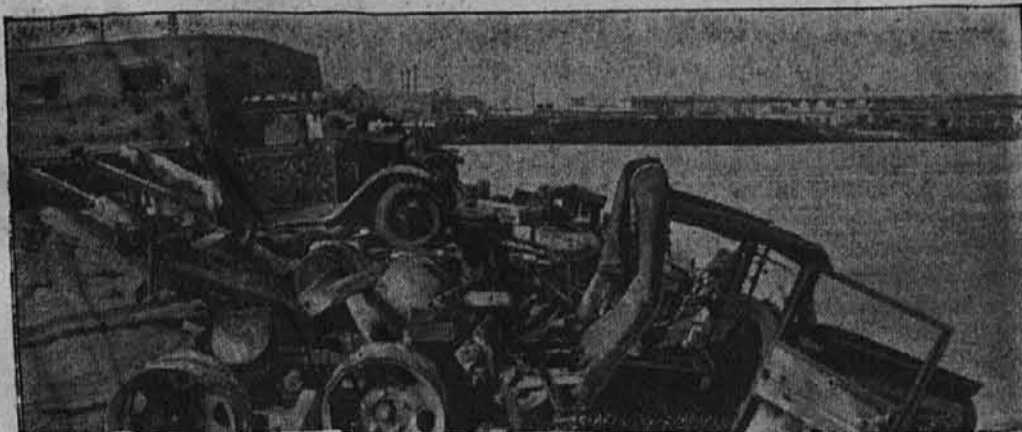
(PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Zwilling, HH., Zander-Multiplex-K.)

Kosmetika granat

Pred strelom se morajo velike strohe za težke topove namazati.

(PK.-Aufnahme: Kriegsberichtler Ebert, Atl., Zander-Multiplex-K.)

Zmedana cesta pobega

Naprave na obrežju Odesa dajo edinstveno sliko razdejanja in uničenja

(PK.-Aufnahme Kriegsberichtler Wetterau, Sch., Zander Multiplex-K.)

Nemške pomorske bojne sile pri osvojitvi baltskega otoka Dagō

Prva salva sovjetov je prekratka

(PK.-Aufnahme Kriegsberichtler Dohm, HH., Zander Multiplex-K.)

Gospodarstvo

Nemško pravo o davku na promet

Notranja veletrgovina

Nemško pravo o davku na promet oprošča ali olajša pod določenimi pogoji. Predbave, ki se izvršuje v veletrgovini. Predpogoji za davčno prostost ali olajšanje veletrgovine so isti. Neobdavčenost pa je omejena samo na potrebne surovine in poluizdelke, navedene U.St.D.B. v § 28. odst. 2., n. pr. gnojila, mineralna olja, premog, žito, krompir, moka, mleko itd. Veletrgovinske dobave vseh tam navedenih predmetov se lahko vrše po znižani davni postavki 0,5%. Olajšave v veletrgovini es dovoljujejo, ako so dani sledeči stvarni predpogoji:

1. podjetnik je moral predmet pridobiti pri zahtevi za davčno prostost po § 4., št. U.St.G. mora biti poleg tega predmet označen v § 28. odst. 2. U.St.D.B.
2. podjetnik je moral dobaviti predmet potem veletrgovine.
3. Podjetnik ne sme predmeta ne obdelovati ne predelovati; po § 29. odst. 1. U.St.D.B. izrecno dovoljena obdelava ali predelava ne izključuje davčno prostost v davka proti veletrgovini.
4. Ako trži podjetnik s predmeti tudi na drobno (Einzelhandel), ne smejo znašati prodaje na drobno v zadnjem prošlem koledarskem letu več kot 75 % celotnega prometa.
5. pogoji 1 do 3 morajo biti književno izkazani.

Podjetnik je moral predmet pridobiti

Namen te določbe je razmejitev trgovine napram praproizvodnji in izdelovanju (Erzeugung und Fabrikation), kajti samo čista veletrgovina v smislu postave naj uživa ugodnosti. Podjetnik rudnika ne more zahtevati veletrgovinske olajšave za dobave premoga, ki ga sam koplje, ravno tako, kakor kmet za dobave svojega žita ali svoje živine nima pravice do olajšav, ki grede veletrgovini. Isto velja proizvajalcu za dobave predmetov, ki jih je sam izdelal. Pravni naslov (Rechtstitel) pridobitve je brez pomena; predmet mora biti kupljen, podarjen ali pridobljen na kakršen bodi drugi način.

Podjetnik je moral dobavljati predmet potem veletrgovine

Vsaka veletrgovina ne uživa prometno davčnih ugodnosti. Tudi izdelovalec more dobaviti potem veletrgovine, namreč samo tedaj, kadar dobavlja samo izdelan predmet drugemu podjetniku, da ga ta uporabi v svojem podjetju. Ta dobava ne uživa ugodnosti, ker ji manjka predpogoj »pridobitve« (Erwerb) v smislu veletrgovinskih predpisov. — Ni dovolj, da so dani pojedini predpogoji, šele ako so dani vsi predpisani predpogoji, so upravičene olajšave.

Podjetnik ne sme predmeta ne obdelati ne predelati

Pojem o obdelavi in predelavi smo razlagali že v prejšnjem sestavku.

Ako je izključena davčna prostost za vse sledeče promete pri priključnih dobavah (Anschlusslieferung) vsled obdelave ali predelave v tuzemstvu po osebi, ki je udeležena pri tej vrsti dobav ali po kom drugem, potem gre pri notranji veletrgovini zato, da »podjetnik« dotičnega predmeta ne obdeluje in ne predeluje. Ako predobavitelj (Vorlieferer) obdeluje ali predeluje predmet in ga podjetnik pridobi, ter ga kot takega dobavi naprej, more vkljub temu zahtevati davčno olajšanje, ako so dani drugi predpogoji.

Primer: Mizar kupi les in ga predela za pohištvo, katero dobavlja pohištvenemu trgovcu za nadaljnjo obrtno prodajo. Pohištveni trgovec proda pohištvo odvetniku ali državnemu uradu za opremo pisarne. Mizar, kateri v tem primeru dobavlja »veletrgovinsko«, se ne more poslužiti znižane davčne postavke od 1/2 %, ker pohištva ni »pridobil«, ampak ga je sam izdelal. Pač pa pristojna pohištvenemu trgovcu olajšava, kajti on je pohištvo pridobil, ga naprej dobavlja drugemu podjetniku, oziroma državi, ne da bi ga obdelal ali predelal (drugačna je stvar pri dobavi odvetniku za privatno stanovanje)!

Različno od davčne olajšave veletrgovine so pri neobdavčeni veletrgovini dopustne razne ob- in predelave, ki ne izključijo davčno prostost. Predmet, kateri je

nastal na tak način, se more pa samo tedaj neobdavčen naprej dobaviti, ako je naveden kot potrebna surovina ali potreben poluizdelek v § 28. odst. 2. U. St. D. B.

Ako dobavlja podjetnik deloma potom veletrgovine, deloma pa tudi v trgovini na drobno (Einzelhandel) ne smejo presegati te dobave nadrobne kupčije v preteklem koledarskem letu skupni promet (Gesamtumsatz) 75 %.

Nasprotno drugim pogojem pri tako zvani »75% meji« (75% Grenze) ni treba posebnih vknjiženih dokazov. Zadostuje od podjetnika navedeni promet, ako je razvidno iz knjigovodstva in ako so podatki dokazali, da dejstvene dobave v kupčiji na drobno niso presegle 75%.

V zasadenem ozemlju Koroške in Kranjske podjetnikom v mnogih slučajih ne bo mogoče dokazati razmerja dobav kupčije na drobno k splošnemu prometu, ker jim manjkajo dotična zapisovanja o prometih prošlega koledarskega leta 1940. V teh slučajih zamore oceniti finančni urad po § 5 izvršilne odredbe (Durchführungsverordnung) to razmerje, upoštevajoč vse pomembne okoliščine.

Upoštevanje prometnih razmer prošlega leta je namen zakonadajalca, ki hoče dati podjetniku že začetkom koledarskega leta možnost pravičnih cen z ozirom na davčno obremenitev. Cene so neodvisne od spremenljivih prometnih razmer in predugačenja razmerja med trgovino na drobno in celotnem prometu. Celotni promet v tem smislu so vse obdavčene dobave in drugačne storitve, ter lastna potrošnja (Eigenbrauch).

K splošnemu prometu, v kolikor je od njega odvisna obdavčnega predpisa, se ne računa:

1. neobdavčeni kapitalski promet po § 4. št. 8—10 VStG (Kapitalski promet): kreditno privolenje, promet denarnih terjatev, vrednosne listine itd.); promet, ki so podložni določenim prometnim davkom (Verkehrssteuer) (davek za pridobitev zemljišča, napredovalni davek, dobavni davek in promet iz najema in zakupa zemljišč);

2. promet iz prodaje v celem, ne oziraje se, so li po § 81. U. St. D. B. obdavčeni ali davka prosti.

Često se sklepa tako: ako dobave v nadrobni trgovini ne smejo znašati več kot 75%, potem bi morali znašati promet veletrgovine najmanj 25% celotnega prometa; — ta sklep je napačen.

Promet izven dobav kupčije na drobno more biti sestavljen iz olajšanih in neolajšanih veletrgovinskih dobav, iz drugih storitev in iz lastne potrošnje.

Primer: Dobave nadrobne kupčije znašajo 60%, ostanek se razdeli: 20% na druge storitve, 10% na veletrgovinske dobave lastno izdelanih predmetov, 5% na lastno potrošnja. V kolikor so dani drugi predpogoji, se zahtevana veletrgovinska olajšava ne ovira vkljub temu, da znašajo vse veletrgovinske dobave samo 15%, ker dobave kupčije na drobno ne presega 75% celotnega prometa.

Delovna zakonodaja po nemškem zgledu

Na Hrvatskem so takoj po ustanovitvi neodvisne držve začeli ustanovljati posebno obvezno delovno službo. Organizacija je že toliko napredovala, da se bo obvezna delovna služba začela 1. aprila prihodnjega leta. Medtem pa skrbe za to, da se bo najprej uredilo vprašanje voditeljev delovnih taborišč. V to svrhu izbrani ljudje se nahajajo na študijskem potovanju po Nemčiji in si ogledujejo podobne nemške naprave.

Delovna služba bo obvezna za vse mladeniče od 19. do 25. leta in bo trajala eno leto. Ko bodo dovršili to dobo, bodo poklicani pod orožje. Ženska delovna služba pa bo organizirana pozneje.

Moški bodo zaposleni pri cestnih in poljskih delih, pri pogozlovanju in izsuševanju močvirij. Dnevno bo delo trajalo po šest do sedem ur, ostali čas pa bodo prebili pri raznih socialnih, kulturnih in političnih tečajih. V državno službo bodo mogli mladeniči šela tedaj, ko bodo opravičili svojo

obvezno službo v delovnih taboriščih. Tudi vseučiliški študentje bodo morali na obvezno delo.

Tudi v Franciji so razglasili novo delovno ustavo. Po novem delovnem zakonu so zdaj trogo prepovedane stavke in zasedanje tovarn. Francoski listi poudarjajo, da se zdaj začaja v Franciji nova doba glede odnošajev med poedinimi družabnimi sloji; Francija da posnema zgled Nemčije, čeprav šele po dolgih letih.

Svetovna potrošnja cigaret

V zadnjih letih je na vsem svetu potrošnja cigaret močno narasla. Tako je znašala v letih 1913, 1925 in 1940 v milijardnih komadov v posameznih državah: Nem-

čija 12,4, 29,5 in 50,5; Italija 4,6, 16 in 25,6; Francija 4,8, 12,6 in 22; Velika Britanija 17, 52,3 in 85; Japonska 7,4, 28,3 in 50; Zedinjene države 15,6, 82,9 in 165 milijard.

Konzervne škatle iz aluminija

V Nemčiji so izvršili veliko poskusov z aluminijem kot surovino za izdelovanje konzervnih škatel. V ta namen je bilo izdelanih 450.000 škatel, ki tehtajo samo eno tretjino teže dosedanjih pločevinastih škatel. Poskusi so pokazali dovolj veliko odpornost proti mehničnim in kemičnim vplivom. Po dveh letih in pol so živila, shranjena v škatlah iz aluminija, ostala popolnoma nespremenjena.

Dom in polje

Uporaba apnenega dušika

V letošnji jeseni in spomladi bo kmetovalcem v Südkärnten kot dušično gnojilo na razpolago samo visokovredni apneni dušik. S tem umetnim gnojilom damo zemlji razen dušika tudi učinkovito apno. Njega uporabo se priporoča ne samo kot gnojilo, marveč zamoremo z njim zatirati tudi zaplevljenje njiv. Predpogoj tega učinkovanja je pa, da se vrši trosenje gnojila v pravem vremenu in v pravem času. Načelno je apneni dušik trositi le, ko je sicer zemlja zadosti vlažna, rastline vendar povsem suhe in vreme lepo.

Predvsem je polagati pažnjo nato, da se njegovo trosenje izvrši zelo enakomerno. V jeseni izvršimo naglavno gnojenje, ko je ozimni ječmen in pšenica začela pogajati vsaj že 3. do 4. listič, oziroma rž 4. 6. listič. Različne njivske plevelne rastline bodo ravno tedaj razvile klične lističe ali prve 2 do 3 zelene liste ter jih bo zaradi tega apneni dušik osmodil oziroma uničil. Naglavno gnojenje z apnenim dušikom ne smemo več vršiti, če je zmrzlina površje zemlje že zaprla.

Spomladi je uporaba mogoča, čim je zemlja odprta in je mogoče po njivi hoditi in voziti. Vendar morajo biti ozimne ozelenele. Apneni dušik lahko trosimo, katero rastlino pač hočemo gnojiti, tekem cele pomladi.

Povprečna množina, katero damo na 1 ha bo 200 kg apnenega dušika redkokdaj prekoračila. Ako apneni dušik ne damo kot naglavno gnojilo, ga je treba 15 do 20 dni pred setvijo trositi in zabraniti.

Predvsem bi eš povdaril, da dotični, ki trosi neoljeni apneni dušik, svoje roke in obraz namaže s kako mastjo, pred nos in usta pa priveže ruto, ako ne stoji na razpolago enostavna zaščitna maska. F. W.

Uporaba kalijeve soli

Ko že pišemo o posamičnem umetnem gnojilu, bi takoj tudi povdarili, da v praksi njega enostranska uporaba nikdar ne pride v poštev, da samo polno gnojenje v resnici obeta uspeh.

Čim je množina raztopnega apna v zemlji urejena in je gliivično življenje z organskim (naravnim) gnojenjem zagotovljeno, je dušik kalij in fosfor dopolniti z umetnimi gnojili. Kalijevo umetno gnojilo je dobiti predvsem kot 40%no kalijevo sol v prometu. Žveplenokisli kalij v praksi tudi čedaljebolj uporabljajo. V jeseni je trositi kalijevo sol po možnosti 8 do 14 dni pred setvijo in jo je zabraniti. Kot naglavno gnojilo naj bi kalij uporabili samo ob lepih dnevih na suhe rastline. Kako potrebno je gnojenje s kalijem ozimnam, je razvidno iz tega, da ravno kalijevo gnojilo posebno dvignejo odpornost ozimnih žit proti škodi neugodne zime.

Spomladi je trositi kalijevo sol istotako najbolje 14 dni pred setvijo ali pred setvijo in sejanjem okopavin. Ker smemo kalij in tomaževo žilindro pred trosenjem mešati, ga je vedno trositi in zabraniti v mešanici z žilindro. Predvsem je pri tem upoštevati, da okopavine, kuzuza, krompir in pesa rabijo zelo mnogo kalija. Ravno pri krompirju dvigne gnojenje s kalijem ne samo množino, marveč tudi kakovost. Ako trosimo za žito v jeseni ali spomladi 150 do 200 kg 40%ne kalijeve soli, je dati te k okopavinam 200 do 300 kg.

Na deteljščah, travnikih in pašnikih (2 do 3 q na 1 ha) trosimo kalijevo sol zgodaj spomladi. Bohotnost račče pri detelji se z gnojenjem s kalijem prav posebno dvigne. V sadovnjakih istotako ni pozabiti na gnojenje s kalijem, ker se s tem zboljša

množina in kakovost sadja oziroma plodov. Fino zmlati kalcit zamoremo uporabiti za zatiranje njivskega plevela.

Trosimo ga enako kakor neoljeni apneni dušik, samo da je potrebno na 1 ha (kako močno je pač njiva zaplevljena) 300 do 500 kg F. W.

Divji kostanj kot krmilo

Krmlina vrednost divjega kostanja ne zaostaja za redilnostjo žlahtnega kostanja. Divji kostanj vsebuje 5 odstotkov dušikovih snovi, 2,3 odstotka tolačje in 42 odstotkov ne-dušikovih spojin. Koze in ovce so naravnost požrešne na ta sad ter ga žro surovega, kakršen je. Druge živali, kakor svinje in govedo, pa ga imajo rajši pripravljene tako, da izgubi grenki okus, kar dosežemo s praženjem ali pa s tem, da ga dalj časa namakamo v vodi. Tako pripravljen kostanj moramo zdrobiti ali zmlati, bolje je pa, da ga primešamo drugi krmi.

Odraslo govedo ga dobi tako 2 do 4 kg na dan, če pa gre za krave, ki dajejo mleko, je bolje, da se omejimo samo na 2 do 3 kg, ker bi mogla večja količina vplivati tako, da bi se zmanjšala količina mleka.

Iz področja gospodinje

Za kuhinjo

Redča solata z zeleno

Redče zelje umijemo in zrežemo ali strugamo, posipljemo s soljo; tako ga pustimo eno uro. Nato ga močno iztisnemo, premešamo z oljem, jesihom in nekaj sladkorjem in z že gotovo solato iz zelene postavimo na mizo.

Sesekljano meso

Za 3 osebe računamo 250 g sesekljanega mesa. K mesu še dodamo popra, soli, nekaj vode in izobilčno primerne oblike. V vroči masti jih z večkratnim obračanjem v nekaj minutah spečemo tako, da dobijo lepo rujavo barvo. V masti pražimo tanko zrezano čebulo, da tudi postane lepo rujava in jo damo na meso.

Ribja ledvena pečenka z belo omako

Ledvene komade nasolimo in jih potem z nekoliko masti, eno čajno žličko citronovega soka in nekaj vode dušimo, da postane mehki. Omako, ki ostane, raztopimo s petimi grami raztopljenega sirovega masla, enim rumenjkom in enim ščepom soli in jo mešamo, da postane gosta, potem jo pa serviramo preko ledvene pečenke.

Češki cmoki

Približno 250 gramov moke damo v skledo in napravimo v sredi jamico. V to stepemo dve jajci in dodamo eno čajno žličko polno soli in toliko vode, da nastane gosto testo, ki ga z žlico tako dolgo stepamo, da se pokažejo mehurji. Potem primešamo oprazene kocke žemlje, pomočimo žlico v vrelo solno vodo in z žlico izrežemo cmoke ter jih skuhamo. Nazadnje jih raztrgamo in jih zabelimo z rjavim sirovim maslom.

Juha iz zmetkov

Zmetkom (pivnemu mleku) primešamo nekaj gladko raztopene moke, da preprečimo zasirjenje pri kuhanju, in jo potem na močnem ognju med stalnim mešanjem prekuhamo. Nato jo solimo in dodamo malo sladkorja. Ako hočemo juho zboljšati, damo v njo rumeno pečen, drobno narezan bel kruh.

Fensterthermometer
Zimmerthermometer, Fiebermesser!
Dipl.-Optiker C. Krontau
München

Nove zgradbe v Stein

Politični komisar pri praznovanju dogotovitve uradnega poslopja v surovem stanju.

Stein, 28. oktobra. Staro mesto Stein, ki mu tudi doba srbskega gospostva ni mogla vzeti nemškega lica, doživlja sedaj popolno obnovo. Docela nezadostno in zanemarjeno uradno poslopje, ki je sedež političnega komisarja in bo pozneje sedež Landrata, je bilo takoj po priključitvi popolnoma preurejeno in je dobilo tudi novo nadstropje. Te dni se je sedaj praznovala dogotovitev surove zgradbe in je pri tem govoril politični komisar dr. Dullnig svojim sotrudnikom in vsem, ki so na stavbi bili zaposleni. Dopravljajo se tudi druge stavbe, tako hiša za učitelje in uradnike, mestno kopališče in cestne naprave.

Zborovanje vzgojiteljev v Radmannsdorfu

Prisostvoval je politični komisar

Nedavno se je v Waldu pri Kronau vršilo prvo delovno zborovanje NSLB za vzgojitelje in vzgojitelje okrožja Radmannsdorf. Po razvitju zastave je šolski poverjenik in Kreiswalter NSLB v Radmannsdorfu, Planter, pozdravil političnega komisarja dra. Doujaka in predavatelje. Uvodoma je govoril Kreiswalter o nalogah učiteljstva v Südkärnten. Po pevski uri, ki jo je vodil tovariš Pleikner, je obrazložil Pg. Petschauer smernice za kulturno delo v Südkärnten. Dr. Koschier je dodatno obravnaval snov »Slovenska narodna umetnost kot vir spoznavanja nemške kulture«. Zvečer je s pomočjo slik Pg. Petschauer obravnaval snov »Odlučni prostor v srednjem morju«. Nek carinik iz Kronau je predvajal ozki film o službi carinske mejne zaščite v področju Julijskih Alp in o namestitvah učiteljev v Kronau.

Naslednjega dne so govorili šolski poverjenik okrožja Stein, Praseh, o novem razporedu prostora v Evropi in študijski asesor dr. Feucht o telesni vzgoji. Z razgovorom o aktualnih šolskih vprašanjih je Pg. Planter zaključil to vzbudljivo zborovanje. Gutenstein. (Dve nezdigi v jeklarnt.) V jeklarni Streiteben zaposlenemu podobarskemu pomočniku Augustu Pongratz je padel 50 kg težak kalup na desno nogo. zaradi česar je zadobil zmečkanino in prelom palca. — Snažilec jekla Peter Matiasch je pa prišel med natovorjen in en prazen voziček in vsled tega zadobil zmečkanino na spodnjem telesu.

Zborovanje žagarskih industričev

Preko 100 udeležencev v Krainburgu

Krainburg, 28. oktobra. Gospodarska skupina žagarske industrije, okrožna skupina Kärnten iz Klagenfurta je sklicala minulo sredo v Krainburgu v hotelu »Stara Pošta« zborovanje. Z ozirom na pomembnost tega sestanka se je zborovanje udeležilo nad 100 industričev iz vseh krajev Südkärntena.

Vodja gospodarske skupine, generalni direktor gospod Ferdinand Thomaser, je pozdravil navzoče in se jim je zahvalil za polnoštevilno udeležbo. — Poslovodja okrožne skupine Kärnten, gospod H. Hartlieb, je pojasnil navzočim pomen tega sestanka in jim obrazložil stanje celokupne organizacije teh industrij.

Vodja lesnega in gozdnogospodarskega urada pri šefu civilne uprave na Veldes-u, Fortmeister ing. Tödtnann, je v izčrpnem govoru podal članom, ki so sledili predavanju z velikim zanimanjem pregled

Žene v narodni fronti

Prvo poučno zborovanje na Ortsfrauenführerine v Südkärnten

Wald, 28. oktobra. Z veliko napetostjo so pričakovale Frauenführerine v Südkärnten prvo tedensko poučno zborovanje KVB v Waldu. Po dospelku v šolo je Bundesfrauenführerin Goritschnig pozdravila žene in zastopnice Gaufrauenchaftsleitung, ob razložila namen pouka in dala kratek pregled o delovnih področjih ter nasvete za bodoče delovanje. Za tem govorom je Gauabteilungsleiterin für Hilfsdienst, Moser, razpravljala o važnem in prav ženskem področju pomožne službe ter o njegovih velikih in vsestranskih nalogah, ki so v znamenju narodne samopomoči. Sledil je razgovor treh Bezirksfrauenführerinnen z ženami njihovih Ortsgrup.

V najprisrčnejšem tovarštvu je potekal večer, na katerem je bilo s predavanjem Pgn. Bader združena filmska predstava o obsežni službi žen na vzhodu. Z velikim veseljem so poslušale žene popevanje najlepših koroških pesmi, ki ga je radio-pevski krožek mladinske skupine nudil kot prisrčen pozdrav iz Kärnten. Na dnevnem redu prvega dneva je stala tudi pevska ura, ki jo

je vodila strokovna sotrudnica za godbo in za prireditve, Gartner; naučile so se pri tem pesmi »Deutschland, heiliges Wort«, neke narodne pesmi, nekega kanona in neke najlepše koroške pesmi.

H koncu je govoril Bundesführer Schick o nalogah KVB, ki je dobil nalog, da naj Südkärnten napravi zopet nemško. Govoril je o čednih vaseh te dežele, ki so vznikle iz nemške kulture, o nemških imenih v Südkärnten, ki se dajo še povsod dokazati vzlic popačenju krstnih knjig po politizujočem duhovništvu in kljub namernemu poslovenjenju, ter prikazal tudi nagrobne napise in zgodovino. Naloga KVB je, da pri ljudeh v Südkärnten oživi zopet nemško kri in to je naloga tudi odgovornih žen. Z opozoritvijo na velike časovne dogodke je Pg. Schick razmotrival položaj nemške žene, ki je ravno po svojem ženstvu najboljši tovariš moža.

S snetjem zastave, skupno pesmijo in s pozdravom na Führerja je bilo to šolsko zborovanje svečano zaključeno.

Gorenjski maturant - ovčji pastir v Srbiji

Usoda vodi človeka včasih po čudnih poteh. To nam prav živo predočuje sledeča zgodbica, ki jo pripoveduje dr. P. St. v ljubljanskem »Jutru«:

— Cobanine, koliko imaš ovac? — vprašam pastirja, ki se ukvarja z vejevjem, da napravi metlo, zraven pa zdaj pa zdaj pogleda čez žitno polje, kod se pase njegova čreda.

— Osem in dvajset, gospod! — se je glasil njegov odgovor.

— Pa znam, da ste Slovenec, morda celo profesor Pipenbacher.

Zasmejati sem se moral, da me je mož tako zadel, saj sem menda res tudi malce podoban g. ravnatelju Pipenbacherju.

Tako sva se seznanila.

Njegova povest je zanimiva, čeprav mož glavno reč prikrija. Iz vsega njegovega pripovedovanja spoznam, da ga je nemirna kri gnala po svetu in da si je našel miru na jesen življenja šele v Čupriji — kot ovčji pastir.

V Veldesu pod Triglavom je doma. Studiral je gimnazijo v Ljubljani. (Bil je sošolec ljubljanskega župana dr. Adlešiča.) Napravil je maturo z odliko. Nato je šel v Prago na tehniko... Veliko mesto ga je zmotilo... Odšel je po svetu... Vplivna oseba mu je posredovala nameščenje v Asslingu... Toda slednjic je odšel v Srbijo v rudnike... v pisarno... v jamo... zbolel je... potem je bil uslužben v kavarni... dokler ni po operaciji trebušne mreže postal nesposoben za vsako težko delo.

o ustroju lesnega in gozdnega gospodarstva. Pouk vseh tvrdk je bil potreben, ker bo v kratkem nastopila popolna priključitev v gospodarsko skupino, Bezirksuntergruppe Kärnten, ki bo prevzela vodstvo. Zborovanja sta se udeležila tudi: Strokovni pooblaščenec te gospodarske skupine, Walter Nademessnig, in voditeljica izvozniskega oddelka pri gozdno-gospodarskem uradu v Salzburgu, Wollmann, ki deluje točasno v Veldes-u pri šefu civilne uprave.

V taki stiski ga je našel poznejši gazda. Vzel ga je k sebi, da mu je osem let pasel čreda. Nato je menjaval gospodarje. Zdaj je že tri leta spet pri drugem gospodarju. Zaradi njegove poštenosti in zanesljivega dela ga vsi cenijo in mu ponujajo nove

Iz naše domovine

Krainburg. (Kdo sme nositi vojna odlikovanja.) Udeleženci svetovne vojne smejo nositi svoječasno podeljena jim avstrijska in nemška odlikovanja za hrabrost, ako s podelilnimi listinami lahko dokažejo, do so opravičeni jih nositi. Kdor je kako podelilno listino izgubil lahko zaprosi za uradno potrdilo o opravičenosti nositi odlikovanja pri »Verinigten Wehrrevidenzstellen Wien, I., Kohlmarkt 8c. Pri tem naj navede točne podatke o podelitvi (osebne podatke, rojstno leto, domovinsko pristojnost, čas podelitve in četo ob času podelitve). Prošnji se morajo priložiti poštne znamke za odgovor.

Stein. (Okrajno vodstvo KVB je zborovalo.) Nedavno se je vršilo v sejni dvorani Ortsgruppe prvo delovno zborovanje okrajnega vodstva KVB, katerega so se udeležili okrajno vodstvo, vsi vodje Ortsgrup, vodje organizacij in propagande v vodstvih Ortsgruppe. Bezirksführer Pg. Just je otvoril zborovanje s predavanjem o vodjah in vodstvu v nacional-socialistični državi in predočil polušalcem razliko med pretoklostjo in sedanostjo. Prikazal je velike naloge Ortsgruppenführerjev in iz tega izvirajočo odgovornost. Poslovodja okrajnega vodstva, Pg. Ladstaetter, si je postavil nalogo, da obrazloži osnovo in pripravo apelov in zborovanj. V zvezi s tem je Bezirksführer povabil svoje zbrane sotrudnike, da pregledajo propagandne deske Ortsgruppe Stein in bodočo uradno zgradbo. S predvajanjem tedenskega pregleda v tonkinu Stein je bilo zborovanje zaključeno.

službe. Toda vse kaže, da se je umiril: ostati hoče pri svoji sedanji čredi.

Medtem ko ljubljanski maturant pase ovčice okrog Čuprije, so se pač njegovi tovariši v domovini ob obletnicah mature vpraševali, kam neki se je izgubil njihov tovariš Ivan Rus... Toda on je že čisto pozabil na Kranjsko, kljub temu, da na paši mnogo bere. Prečita vse, kar dobi v roke. Zraven pa plete metle in pobira klasje. Čeprav se je tu docela udomačil, je vendar tudi po tolikih letih ostal vaze zaprt tujec. V teh krajih ne vedo, od kod je prav za prav. Kajti včasih čujejo, da je Kranjec, drugič slišijo, da je Rus. Oboje pa ne more biti, pravijo, in ne morejo odgonetiti, da je mož vendarle kranjski »Rus«.

Leta mu gredo v šestdeseto in oči bi hotele še v daljavo... Ivan Rus mnogo ve, mnogo premišlja... Pa z vsem se je sprizajnil, le ko bi želje ne motile njegovega miru! Ena je posebno živa, pa ta je poslednja: enkrat bi še hotel na Triglav, na Triglav nad njegovim rajskim rojstnim krajem.

Morebiti se spominja še kateri izmed njegovih vrstnikov v domačiji Ivana Rusa, ki mu je življenje potekalo tako nenavadno, nevsakdanje. Ko je pred kakšnimi štiridesetimi leti maturiral z odliko, je videl ves svet v rožah pred seboj in prav gotovo ni mislil, da bo na stara leta ovce pasel in metle pletel v Srbiji. Alil naj ga pomilujemo, ker mu je usoda naprtila toliko nadlog? Zdi se nam, da ga je treba bolj blagovati nego prallovati, kajti našel je notranji mir, tisto tiho zadovoljstvo, ki se je odpovala vsem otnim dobrinam.

Pülland bei Laak. (Razno.) Spolnjevanje vprašalnih pol za Kärntner Volksbund je pri koncu, pri tem je bil posebno zadnje di velik naval. — Tonfilmwagen nas je že trikrat obiskal. V sosednji Oberndorf, kjer so bile predstave, je vedno hitelo veliko ljudstva, zlasti hribovskih ljudi, ki so z velikim zanimanjem opazovali, kaj se je godilo na raznih frontah, kjer se je bojevala nemška vojska.

Mötnig. (Premestitev.) Upraviteljica Frieda Schabus, doslej nastavljena na pošti Mötnig je bila premeščena na novo službeno mesto na pošto v Foltzberg. Kako je bila priljubljena med tukajšnjim prebivalstvom, se je videlo na poslovilni dan pred njenim odhodom. Prebivalstvo se je za nje uspešno delovanje in naklonjenost zahvalilo, ter nji želela mnogo sreče in uspeha na novem službenem mestu.

Assling. (Dober plen.) Pred nekaj dnevi so prijeli tatu koles iz Lees. Dosedaj so mu dokazali štiri tatvine koles. Storilec bo prejel zaslužen kazen.

Assling. (Poprava cest.) Ne samo glavna cesta, ampak tudi postranske poti v okolišju občine Assling so se popravile. Tako med drugim ceta Hl. Kreuz—Alpen, občinska pot od šole Karner Vellach do razpotja pri občinskem uradu Assling, več potov kraja Jauerburg in deloma cesta v Veldes.

Gutenstein. (Opeklina vsled tekočega jekla.) V jeklarni Streiteben je zraven jeklarskega snažilca Augusta Slemnig iztiril s tekočim jeklom natovorjeni voziček, vsled česar je jeklo iz ponve poškopilo Slemniga, ki je tako dobil opeklina na obeh rokah.

OSRAM-D

Visoki svetlobni učinek
Velika ekonomičnost.
Zahtevajte vedno Osram-D

OSRAM-D daje poceni svetlobo.

Dr. F. J. Lukas

Izrežite! Hranite!

Nemščina metodično in praktično

Deutsch methodisch und praktisch

18. LEKCIJA

Lösung der Aufgabe

- I. 1. Die Hauptteile des menschlichen Körpers sind: Der Kopf, der Rumpf und die Glieder. 2. Der Kopf ist mit Haaren bedeckt. 3. Die Haare können blond, braun, schwarz oder grau sein. 4. Die Haare der alten Leute sind grau. 5. Wer keine Haare hat, hat eine Glatze. 6. Kurzsichtige und Weitsichtige müssen Brillen oder Zwickel tragen. 7. Wir riechen mit der Nase. 8. Die Zunge und der Gaumen dienen zum Wahrnehmen des Geschmacks der Speisen und der Getränke. 9. Die Finger sind an der Hand. 10. Die Zehen sind am Fuß. 11. Wer nicht sehen kann ist blind. 12. Wer weder sprechen noch hören kann ist taubstumm.

- II. 1. Ein blondes Haar. 2. Eine große Glatze. 3. Ein sauberes Gesicht. 4. Ein großer Kopf. 5. Ein schlechter Zahn. 6. Ich muß wegen eines schlechten Zahnes zum Zahnarzt gehen. 7. Ein süßer Mund. 8. Ein süßes Kind. 9. Eine süße Frau. 10. Ein breiter Rücken. 11. Ein breites Fenster. 12. Ein breite Straße.

- III. Poseduje lepo veliko sobo s širokim balkonom. Iz Severnega v Vzhodno morje vodi ploven kanal. Marija občuti za svojega zaročenca vročo ljubezen. Ta nižji (mali) uradnik ima še mal(e) dohodek(e). Majhen parnik ima večinoma majno posadko. Skozi Taure vodi dolg predor. Duham strupen plin, prinesite mi mojo plinsko masko! S tem slabim bencinom moj voz ne vozi!

Pridevnik stoji sam pred samostalnikom

Einzahl

männlich

1. Fall starker Mann — močni mož
2. Fall starken Mannes — močnega moža
3. Fall starkem Manne — močnemu možu
4. Fall starken Mann — močnega moža

weiblich

1. Fall gute Frau — dobra žena
2. Fall guter Frau — dobre žene
3. Fall guter Frau — dobri ženi
4. Fall gute Frau — dobro ženo

sächlich

1. Fall braves Kind — pridni otrok
2. Fall braven Kindes — pridnega otroka
3. Fall bravem Kinde — pridnemu otroku
4. Fall braves Kind — pridnega otroka

Mehrzahl

männlich

1. Fall starke Männer — močni možje
2. Fall starker Männer — močnih mož
3. Fall starken Männern — močnim možem
4. Fall starke Männer — močne možje

weiblich

1. Fall gute Frauen — dobre žene
2. Fall guter Frauen — dobrih žena
3. Fall guten Frauen — dobrim ženam
4. Fall gute Frauen — dobre žene

sächlich

1. Fall brave Kinder — pridni otroci
2. Fall braver Kinder — pridnih otrok
3. Fall braven Kindern — pridnim otrokom
4. Fall brave Kinder — pridne otroke

Übungssätze: Ich esse nicht gerne süße Speisen und trinke auch nicht gerne bittere Schnäpse. Er hat immer neue Probleme. Der Herr dort macht immer dumme Witze. Wir lesen nur interessante Bücher. Nächsten Mittwoch werden wir uns wiedersehen. Der Rundfunk bringt jeden Tag wichtige Nachrichten. Karl macht immer viele Fehler in seinen Arbeiten. Lesen Sie schon deutsche Zeitungen? Ja, aber ich verstehe noch nicht alles. Bei schönem Wetter machen wir am Sonntag kleine Ausflüge in die Umgebung. Ich lese immer mit großem Interesse den Leitartikel in der Zeitung. Das sind ja schöne Sachen! Wir haben in unserem Zimmer fließendes Wasser, warmes und kaltes. Er ist seit einigen Jahren krank.

Die Kleidung

Kleidungsstücke: Der Hut, der Rock, die Weste, die Hose, der Anzug, das Smoking.

der Frak, der Mantel, der Überzieher, die Bluse, das Kleid, das Kostüm, die Schürze, der Pelz, der Pullover, der Schal.

Wäsche: Das Hemd, die Unterhose, der Schlafanzug (Pyjama), die Hemdhose, (Kombination), der Büstenhalter, der Strumpf, der Socken, der Unterrock, der Hosenträger, der Strumpfhälter, der Sockenhalter, das Taschentuch, das Unterhemd.

Übungssätze: Ich möchte einen neuen dunkelgrünen Hut mit einem dunkelgrünen Band, Hutweite 42. Dieser Hut paßt (steht) mir ausgezeichnet. Was kostet er? 8,50 RM. Gut, ich nehme ihn. Mein Anzug ist schon alt, ich brauche einen neuen. Gott sei dank, ich habe noch genug Punkte auf meiner Kleiderkarte. Wo kann man hier einen guten fertigen Anzug kaufen? Hier an der Ecke ist ein Konfektionsgeschäft. Diese Hose ist mir etwas zu lang, ich gehe zum Schneider und lasse sie kürzen. Meine Bügelfalte ist schon ganz zerdrückt, ich muß meine Hose bügeln lassen. Dieser Anzug ist zu leicht, für's Theater kann man nur einen dunklen Anzug oder eine Uniform tragen. Wohin laufen Sie? Zum Schneider, ich muß meinen Smoking probieren. Tragen Sie Hosenträger oder Gürtel? Ich bin Sportsmann und trage nur Gürtel, zur Lederhose allerdings trage auch ich Hosenträger. Ich möchte ein Paar Hosenträger und ein Paar Sockenhalter. Bitte sehr, wir haben diese Artikel in jeder Qualität und in jeder Preislage. Meine Wäsche ist schon schmutzig, ich muß sie zur Wäscherin tragen. Kennen Sie eine gute Wäscherin? Ja, Frau Maier in der Feldgasse kann ich Ihnen sehr empfehlen, sie wäscht ausgezeichnet. Sie übernimmt auch Wäsche zum Stärken. Arbeitet Ihr Schneider gut? Ja, er arbeitet ausgezeichnet. Wenn Sie kein Mottenpulver in den Kasten geben, werden die Motten Löcher in ihre Kleidungsstücke fressen! Was soll ich machen, ich habe ein Loch in meinem Rock? Tragen Sie ihn in eine Kunststopperel.

Zwei Scherze

- I. Ein Knabe: »Bitte, einen Leib Brot für meinen Großvater!« Der Bäcker: Willst Du schwarzes oder weißes Brot?« Der Knabe: »Das ist ganz gleich, mein Großvater ist blind!«
- II. Eine Frage: »Mutti, warum legt der Hahn keine Eier? Kann er nicht oder will er nicht?«

Za hitro izgovarjanje: Fischers Fritze fischte frische Fische. Fischte Fischers Fritze frische Fische?

Aufgabe

- I. Postavi v slovenščino: tSoffe für Kleider sind: Wolle, Baumwolle, Leinen, Seide und Samt. Können Sie mir in 3 Tagen einen Anzug nach Maß machen? Ja, aber Sie können auch einen fertigen Anzug haben. Diese Handschuhe sind mir zu klein, ich brauche Nummer 7. Probieren Sie bitte diese. Ja, diese passen mir sehr gut. Zeigen Sie mir bitte Ihre Muster. Wann kann ich zur Probe kommen? Morgen ab 15 Uhr. Der Rock paßt mir nicht, er ist mir zu eng. Bitte bügeln Sie mir diesen Anzug bis morgen. Unser elektrisches Bügeleisen ist kaput. In diesem Kaffeehaus ist weder ein Schirmständer noch ein Kleiderrechen, man muß Mäntel, Schirme und Stöcke in der Kleiderablage lassen.

- II. Odgovori na naslednja vprašanja: 1. Wann tragen wir Hemden mit offenen Kragen? 2. Was tragen wir im Bett? 3. Wann nehmen wir einen Schirm? 4. Wer macht Anzüge? 5. Wer macht Blusen? 6. Was macht der Hutmacher? 7. Was macht die Modistin? 8. Was für einen Stoff wählen wir für einen Abendanzug? 9. Sind Sportshosen kurz oder lang? 10. Wo kauft man fertige Anzüge? 11. Wann tragen wir warme Überzieher? 12. Womit näht der Schneider die Anzüge? 13. Womit bügelt man die Wäsche? 14. Wie ist ein Pelzmantel?

- III. Preobrazi naslednje stavke: (Beispiel: Ich habe einen neuen Anzug — mein

V Südkärnten je otvorjena gojitev športa

Nad vse sijajen potek prvega športnega dneva v Asslingu

Kot uvodna prireditev in kot pričetek razvijajoče se gojitve športa v Südkärnten se je v nedeljo v Asslingu vršil prvi športni dan za Südkärnten. Ze v soboto je bila opravljena rokoborba, ki je izredno dopadla in ki je bila tudi zelo dobro obiskana. Izvršitev športnega dne in njegovo celotno vodstvo je bilo v rokah športnega poverjenika zveznega vodstva KVB, športgauführerja Kollenza. Skupno z NSRL je lahko športni urad KVB vodil ta dan.

Pod zvoki fanfar voda HJ Villach je ob deveti uri korakalo okrog 160 tekmovalcev in Gaufachwartov iz domovine v novo ozemlje na športni prostor Kranjske industrijske družbe. K športnemu dnevu je prišel tudi Bundesführer KVB, Gauamtsleiter Schick s svojimi sodrujniki in tremi Bezirksführerji KVB, nadalje so prišli številni predstavniki države in obožovane sile in vodeči ravnatelji in inženjerji KJG. Številni gledalci so obkročili bojno polje.

Sportgauführer Kollenz je opravil javljanje Bundesführerju, nakar je pod zvoki fanfar bila razvita zastava. Bundesführer je v svojem govoru na svoje športne tovariše med drugim izvajal, da je šport ravno v Südkärnten postavljen na tako široko podlago, da omogoča vsako športno delovanje.

Tekme in predvajanja

Sportni dan je po tem uradniem uvodu pričel s tekmo ročne žoge KAC — DTB Klagenfurt, v katerem je zmagal Klagenfurt AC 4 : 2 (1 : 0), kar je zelo pri gledalcih veliko odobravanje.

Tekma lahkih atletikov

Z že izkušenim tekmovalcem Klinarjem so Asslingerji postavili odličnega lahkega atletika, ki si je tudi priboril nekaj prvih mest. Naprave so bile primerne vremenu in niso zahtevale toliko telesnih naporov od tekačev in skakačev.

400 metrov: 1. Klinar (Assling) 54,8

sek., 2. Höltzsch (LSV, KAC) 55,5, 3. Flieger Schneider (LSV, KAC) 55,9. 3000 m:

1. Flieger Schneider (LSV, KAC) 9 min 46,5 sek., 2. Rotmayr (KAC) 9:47,6, 3. Benedičič (Assling) 10:03; Skok v daljavo: 1. Klinar (Assling) 6,08 m, 2. Melchior III (NSG Villach) 6,3, Florian (NSG Villach) 5,61; Metanje krogle: 1. Klinar (Assling) 12,11 m, 2. Jäckl (ff, KAC) 11,72, 3. Ruß (Polizei, KAC) 10,76; Disk: 1. Ruß (Polizei, KAC) 35,90 m, 2. Jäckl (ff, KAC) 34,12, 3. Pototschnig (Assling) 32,64; Metanje koplja: 1. Schmutzter (DTV Klagenfurt) 49,10 m, 2. Pracek (Assling) 44,20, 3. Mainig (Assling) 43; Stafeta na 4×100 metrov: 1. RSG Villach 49,7 sek., 2. Assling 50; LJ: 1. DTV Klagenfurt 49,4, 2. KAC 50,5; 3×100 metrov: 1. KAC (Schneider, Sollath, Oberfeldwebel Krainer) 8 min. 41 sek., 2. KAC-HJ (Poßnig, Ottowitz, Seebacher) 9:1,1, 3. DTV Klagenfurt (Weiß, Breitegger, Kullnig) 9:18; Švedska greda (400+300+200+100 metrov): 1. Assling (Klinar, Media, Wergles, Thuma) 2 min. 15,5 sek. 2. KAC (Schneider, Sollath, Heller, Höltzsch) 2:17, 3. DTV Klagenfurt (Schmutzter, Deu, Sommer, Baloch) 2:19.

Zensketekme: 60 metrov: 1. Gsirich (DTV Klagenfurt) 8,9 sek., 2. Holzer (DTV Klagenfurt) 9,2, 3. Kaiser (DTV Klagenfurt) 9,3; Stafeta na 4×100 metrov: 1. DTV Klagenfurt I (Ruplitsch, Watzer, Martinak, Janesch) 56,8 sek., 2. DTV II 59,1; Metanje krogle: 1. Watzer (DTV Klagenfurt) 9,07½ m, 2. Oda Wick (KAC) 9,07, 3. Janesch (DTV Klagenfurt) 8,61, 4. Torker (Assling) 7,92; Skok v daljavo: 1. Kaiser (DTV Klagenfurt) 4,14 m, 2. Watzer (DTV Klagenfurt) 4,3, Lapaine (Assling) 3,75.

Nogomet: Klagenfurt — Assling je končal 2:2 (2:2). Pri rokoborbah je zmagal KAC proti Asslingu 7:3.

neuer Anzug.) 1. Du hast neue Sockenhalter. 2. Er hat einen seidenen Schlafanzug. 3. Sie hat ein elegantes Kostüm. 4. Wir haben seidene Krawaten. 5. Ihr habt lederne Schürzen. 6. Die Kinder tragen kurze Unterhosen.

- IV. Izpopolni naslednje stavke: 1. Wir hängen den Hut an... 2. Wir tauchen die Feder in... 3. Wir geben den Schirm in... 4. Wir lesen einen Artikel in... 5. Wir sehen Wolken an... 6. Wir schneiden das Fleisch mit... 7. Die Fische schwimmen in... 8. Die Vögel fliegen in...

Wörter

ab (zeitlich!) — od (časovno!)
 allerdings — vsekakor
 Artikel (m) — članek
 Band (s) — trak
 Baumwolle (w) — bombaž
 Bügeleisen (s) — likalnik
 Bügelfalte (w) — guba (pri hlačah)
 bügeln — likati
 Büstenhalter (m) — modrc
 empfehlen — priporočiti
 fließend — tekoč, -a, -e
 Frack (m) — frak
 Hahn (m) — petelin, pipa (pri vodovodu)
 Hemdhose (w) — srajca in hlače (kombinirano)
 Hosenträger (m) — naramnice
 Hutmacher (m) — klobučar
 Interesse (s) — zanimanje
 Kaffeehaus (s) — kavarna
 Kleiderablage (w) — garderoba
 Kleiderkarte (w) — karta za obleko
 Kleidung (w) — oblečilo
 Kleidungsstück (s) — kos obleke
 Kombination (w) — kombinacija
 Konfektionsgeschäft (s) — konfekcijska trgovina
 Kostüm (s) — kostim
 Kragen (m) — ovratnik
 Kunststopperel (w) — umetnostna krpalnica
 kürzen — krajšati
 Laib (Brot!) (m) — hlebec
 lassen (läßt) — pustiti (pustim)
 Lederhose (w) — irhaste hlače
 ledern — usnjen

legen (Eier) — nesti (jajca)
 Leitartikel (m) — uvodni članek
 Loch (s) — luknja
 Maß (s) — mera
 nach Maß — po meri
 Modistin (w) — modistka
 Mottenpulver (s) — prašek proti molom
 Muster (s) — vzorec
 nächster — naslednji
 passen (etwa paßt mir) — prilagati se (nekaj se mi prilaga)
 Pelz (m) — kožuh
 Pelzmantel (m) — krzneni plašč
 Preislage (w) — višina cene
 Probe (w) — poskušnja
 probieren — pomeriti
 Problem (s) — problem, naloga
 Pullover (m) pulover
 Punkt (m) — točka, pika
 Pyjama (m) — pižama
 Qualität (w) — kakovost
 Rundfunk (m) — radiooddaja
 Samt (m) — amet
 Schal (m) — šal
 Schirm (m) — dežnik
 Schirmständer (m) — stojalo za dežnike
 Schlafanzug (m) — spalna obleka
 seiden — svilen
 Smoking (m) — smoking
 Socken (m) — kratka (moška) nogavica
 Sockenhalter (m) — podveza
 Sportsmann (m) — športnik
 stärken — škrobiti
 Stock (m) — palica
 Strumpf (m) — nogavica
 Strumpfhälter (m) — podveza
 tauche — pomčiti notari
 Theater (s) — gledališče
 Tinte (w) — črnilo
 Umgebung (w) — okolica
 Uniform (w) — uniforma
 Unterhemd (s) — spodnja srajca
 Unterhose (w) — spodnje hlače
 Unterrock (m) — spodnje krilo
 übernehmen — prevzeti
 Überzieher (m) — površnik
 wählen — izbirati
 Wäsche (w) — perilo
 wenn — če
 wiedersehen — zopet videti
 Witz (m) — dovtip
 zeigen (po)kazati
 zerdrückt — zmečkan

Ganz Elektrowerkstätten
Ing. F. Dullnig, Klagenfurt
 Pischeldorfer Strasse 4 - Telefon 18-22
Bau: Elektrische Kraftanlagen
 Freileitungen usw.
Reparaturen: Elektr. Maschinen, Motoren
 jeder Art und Grösse
Ankauf: Gebrauchte Motoren, Transfor-
 motoren, auch schadhafte Maschinen

FUCHSE
MARDER
ILTISSE *kauft*
UND ALLE WIENER PELZWERKSTÄTTE
ROHFELLE *J. Vesely*
 KLAGENFURT, Flensburger Str. 2

DER ANKER
ALLGEMEINE VERSICHERUNGS-AKTIENGESELLSCHAFT
WIEN

opravlja razna živiljska zavarovanja v SUDKÄRNTENU

Zastopstvo za Südkärnten:
Josef Gostinčar, Domschale-Wir Nr. 56

kjer se sprejemajo tudi sposobni zastopniki,
 osebno — vsak ponedeljek od 14. do 17. ure

Unser Rosshaar ist hygienisch gereinigt,
 bei 115°C sterilisiert geruchlos, Fett-Fer-
 ment frei u. mit der Schutzplombe versehen

Naša žima je higiensko očiščena, pri
 115°C sterilizirana, je brez duha, maščobe
 in fermentov — ter zaščiten z varstveno
 znamko

ROSSHAAR-FABRIK
 Genossenschaft zur Verarbeitung
 von Tierhaaren: reg. Gen. m. b. H.
 Strassische bei Krainburg

*Das ist
 die Hillen...*
**Dr. Reif's
 Kindermittel**

Herstellung
folgender Gerbstoffe:

TANNINFABRIK
 G. M. B. H. - ZWISCHENWASSERN

Pinotan N, Pinotan CC, Pinotan
 CC Sp, Fichtenrindenextrakt, Ke-
 motan TF u. TC, Summach etz.

Laufender Einkauf jedes Quantums Fichtenrinde

S. N. Kozeli MANUFAKTUR
 GALANTERIE
 LEBENSMITTEL
LAACK - SUDKÄRNTEN

**DAMEN- UND
 HERREN- MODE
 LEDERTASCHEN**

*Johann
 Wendling*
 Krainburg

Gummistempel
 Siegelmarken — Emailschilder
 liefert rasch und sauber
 Theodor Rabitsch, St. Veit a. d. Savc

Watte- u. Verbandstoff-Fabrik
Kocjančič Franz
 Wir bei Domschale

empfehl auch sämt-
 liche hygienische
 u. sanitäre Bedarfs-
 artikel

Kärntnerische Landeshypothekenanstalt
 Klagenfurt, Domgasse 3 - Fernruf 2416, 2417
 Das Geldinstitut des Gaues

Gewährung von Darlehen gegen grundbücherliche
 Sicherstellung für Neubauten, Allhausbesitz und
 Landwirtschaften.

Gewährung von Gemeindedarlehen und reichs-
 verbürgten Darlehen.

Entgegennahme von Spareinlagen und Kontokor-
 renteinlagen, Verkauf von Pfandbriefen und Kommu-
 nalschuldscheinen.

Haftung des Reichs Gaues Kärnten.

Opozorilo kmetovalcem!

Ker je odslej potrebno za nakup poljedelskih strojev in orodja dovoljenje
 pristojnih oblasti, opozarjamo vse kmetovalce, ki nameravajo kupiti kako po-
 jedelsko orodje (plug, okopalnik, brana) ali njih dele (lemež, deska), da si
 preskrbijo od pristojne »Ernährungsamt (Kreisbauernschaft)« potrebno dovo-
 ljenje »Anweisungsschein« (rumen listek), katero je ob priliki nakupa oddati
 trgovcu ali pa tovarni (Kettenfabrik A. G. in Lees).

VSI KMETJE NABAVALJAJO SVOJE POTREBŠČINE NA

*Krmi
 semenih
 umetnih
 gnojilih
 strojih*

PRI
**KMETIJSKIH
 ZADRUGAH**

Vsak kmet naj se takoj zglati pri kmetijski zadrugi, ki je zanj pristojna!

Krainburg
St. Georgen
Laak
Domschale
Kerschdorf
 bei Eisern
Göriach
 bei Veldes
Mitterdorf
 bei W. Feistritz
Lom
 bei Neumarkt
Radmannsdorf
Woch. Feistritz
St. Martin
 bei Littai
Unterdrauburg
Prävali

Universale

Stroh- Filz-
 hut und
 Stumpen-

Erzeugung
 für Damen
 und Herren

Domschale

**KÄRNTNER EISEN-
UND EISENWAREN-
GROSSHANDEL**

FILLI & CO.
Klagenfurt, Bahnhofstraße 6

Friedrich Jungbauer
Lebensmittel - Grosshandel

Klagenfurt, 10. - Oktober - Strasse 28
Fernruf 17-73
Lager in: Klagenfurt, Kühnsdorf
Villach, Friesach

Kupim posestvo z vpeljano industrijo bodisi žago, kamnolomom ali slinim v vrednosti RM 150.000 do RM 300.000. — Informacije daje: Advokat-Rechtsanwalt **Niko Lentscheck, Laak a. d. Zaler**

Kaffeemittel
ESSIG · SENF

FABRIK C. WENGER KLAGENFURT

Izgubila
se je zapestna moška ura. Najditelj se naproša, da jo proti dobri nagradi odda v trgovini
Jasbez, Krainburg
Am Baumgarten 10

Sozialversicherungskasse
für die besetzten Gebiete Kärntens
und Krains in Krainburg

Bekanntmachung!

Das öffentliche Bad in der Sozialversicherungskasse Krainburg bleibt für die Zeit vom **22. Oktober 1941 bis 5 November 1941** wegen dringender Umbauarbeiten geschlossen.

* Der Leiter
gez. **Anton Tropper**
Verwaltungsdirektor

Südkärntner

Ihr seid jetzt deutsch
Darum leset das Buch:

**Moschner, Kärnten
Grenzland im Süden.**

Ein Bericht über Arbeit und Erfolg der NSDAP, in Kärnten
Preis 1,20 Reichsmark

Vorrätig: **Buchhandlungen**

NS. - Gauverlag Kärnten
Klagenfurt - Krainburg

Bodenwache und Farbenerzeugung, Autoöle, Benzin, Maschinenöle und Felle, Silolacke, auch hitzebeständig. Die guten, wetterfesten Hausfarben. Rostschutzfarben und wetterfesten Ölfarben. Alle guten deutschen synthetischen Lacke, sowie Pinsel, Bürsten und Rehlleder. Großes Lager in allen Sorten von Tischlerleim.

Parfümerie

F. OBLASSER Klagenfurt Paradeisergasse, Burg

Buntwarenweberei
Färberei u. Appretur

Hribernik & Comp.

Textilindustriegesellschaft m. b. H.
St. Veit a. d. Sava

**Keramische
Industrie**

**KOSMAC
FRANZ**
SPEZIALOFEN
ERZEUGUNG

MANNBURG

IZDELOVANJE
HARMONIK

JOS. FLEISS
ST. VEIT a. Sava (Postno Inzerc)

Immer das Neueste in schönen
Handarbeiten
Strickwolle - Garne
Feine Wäsche

OTTO WILHELMER

Klagenfurt, Bahnhofstrasse 9 u. 19
Ruf 3333 und 3563

PAUL HATHEYER
KLAGENFURT

Kernseifen, Waschpulver

Einheits- und Rasierseifen

Schmelz-Margarine
(Margarine-Schmalz)

Tafel-Margarine

Waschin Extra

Bezugscheinfreies
stark schäumendes Waschmittel

Premierjus • Speisetalg • Technischer Talg

Kristallsoda, Glaubersalz, Bittersalz

Ammoniak - Soda **Wasserglas** Aetznatron

Feuerlöschgeräte und
Luftschutzausrüstungen

Niederlage:

Klagenfurt
Bahnhofstrasse 26
Telefon 2409

**Konrad
Rosenbauer**

**MINERALI
SCHMIERÖLE**

FRANZ RUMWOLF
KLAGENFURT, STAUDERHAUS

**ALPENLÄNDISCHE
ZUCKERWARENFABRIK**

Gelautz
&
Köffler
Klagenfurt

